24 üncü Sene | Cumartesi 21 Şubat 1931 | No.—2393

Karagöz

Abone:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

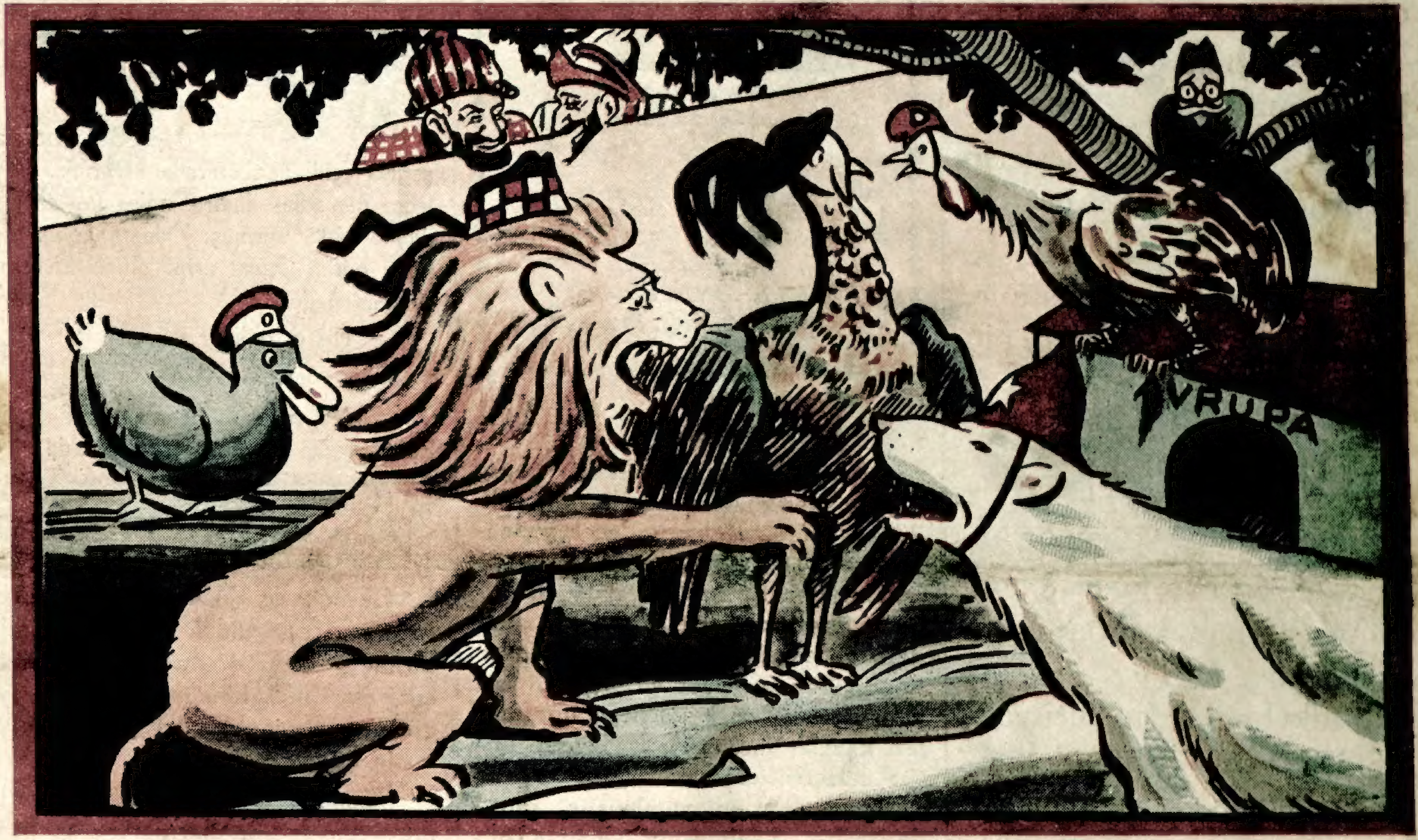

İngiltere ile Rusaya'nın arası açılıyor!

Karagöz — Ey Hacıyvat, birinin dişi kuvvetli ötekinin pençesi yaman, bunlar bir kapışırlarsa ne çiftlikten hayır kalır, ne de kümesten. Bakalım sonu ne çıkacak?

Firarî yakalandı

3 şubatta idam sehpasının önünden kaçan Hüseyin Akçegedik köyünde yakalandı. Firarî idam gecesi kaçdıktan sonra Menemen boğazındaki dağlarda saklanmış, aç susuz dört gün dört gece orada kalmıştır. Bir taraftan soğuk, bir taraftanda açlık tahammülünü tüketmiş, izini kaybettiğini uman Hüseyin saklandığı yerden çıkıp köylülerden ekmek istemek için Akçegedik köyüne geçmiştir. Köylüler firarîyi tanımışlar fakat kendisine önce sezdirmemişler, sonra birden bire üstüne atılıp bağlamışlardır. Bundan sonra firarînin yakalandığını jandarmaya haber vermişler, jandarmalar Hüseyini alıp divanı harbe teslim etmişlerdir. Firarînin cebinde bir miktar ot bulunmuştur. Yüzü çalıların arasında sürünmekten parça parça olmuştur. Firarî Hüseyin geçen salı günü sabahı Menemende asıldı.

Hacıyvat — Karagözüm, dünya ahvali ne âlemde, çoktandır bahs etmiyorsun?

Karagöz — Bir taraftan daimî sulh sözleri konuşuluyor, öbür taraftan da bütün milletler silâhlanıyor!

H — Bu gidişin sonu ne olacak?

K — Böyle giderse ne olacağı malûm.

H — Büyük devletlerin birbirlerile münasebetleri nasıl?

K — Görünüşte dostane, yalnız Rusya ile İngiltere'nin arası açılıyor.

H — Neden?

K — İngiliz'ler Rus'lar aleyhinde ateş püskürüyorlar. Hükûmetin Rus'larla hiçbir münasebette bulunmamasını isteyorlar. Rus'lar da İngiliz aleyhinde atıp tutuyorlar. Eğer bu iki büyük devlet arasında bir çarpışma olursa etrafa sıçrayan kıvılcımları bütün dünyayı yakar!.

Bayram Davulu

Seher vakti çıktım yola,
Selâm verdim sağa sola,
Ey sevgili karilerim...
Bayramınız kutlu ola!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Bayram yeri olmuş arsa,
Toplıyorlar bahşiş, parsa,
Her gün bayram a efendim...
Cüzdanında paran varsa!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Çocuklara bayram bugün,
Yapıyorlar zevkle düğün,
Milleti zengin göreyim...
Benim için bayram o gün!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

İş kanunu!

İş kanunu lâyihası vekiller hey'etine gönderildi. Burada tetkik edildikten sonra meclise gidecek ve müzakere edilip tastik olunacak.

Bu lâyihada şunlar vardır: İşe alınma yaşı, işe girme şartları, iş müddeti, gece çalışması, istidat, hafta tatili, işçilerin cemiyet ve sihhatı, işçi yetiştirme evleri ve işçilerin uğradıkları kazalar mes'elesi. Bu kanun bütün müesseselere şamil olacaktır.

İş kanunu eyi yapılmıştır, güzel de tatbik edilirse memleketimizde bulunan işçilerin bundan pek büyük istifade temin edecekleri şüphesizdir. Haydi hayırlısı!

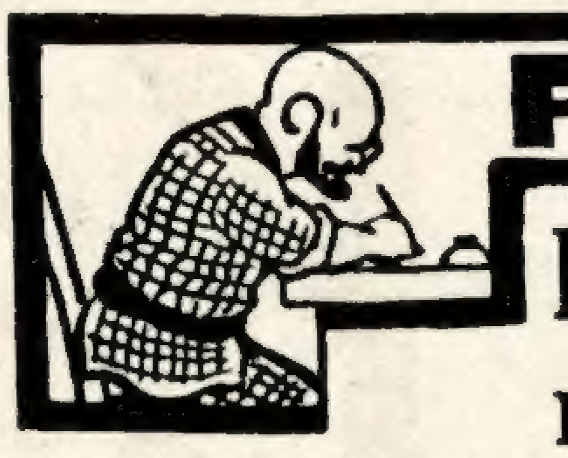

FIKRA

Hoşgeldine kaldı!

Bir vilâyette eşraftan birinin damadı böyle bir bayram günü el öpmeğe gitmiş. Kain peder bunu yanına oturtmuş. Derken ayan ve memleketin muteberanı birer birer gelmeğe başlamış. Gelene:

— Hoş geldin şöyle buyur!

Dedikten sonra damadına da:

— Sen azıcık aşağıya çekil ağa otursun. Dermiş. Böylece damadını indire indire ta kapının dibine kadar sürmüş. Odanın dolup taştığını gören damat artık gitmek isteyince kain pederi.

— Ne o, gidiyor musun?

Diye sorunca damat:

— Ne yapayım peder efendi demiş! Zaten işimiz bir hoş geldine kaldı!

Zonguldak limanı!

Geçenlerde Karadenizde olan fırtınada Zanguldak limanı önünde birkaç gemi battı. Bu gemiler oradan çıkarılmadıkça kömür alınamıyor. Bu günlerde Zonguldaktan pek az miktarda kömür gelmektedir.

Memleketimizin şimendifere, yola ihtiyacı olduğu kadar limana da ihtiyacı var. Ne çare ki bu büyük işler pek kolay kolay meydana gelmiyor. Ne diyelim bu da tabiatın cilvesi!

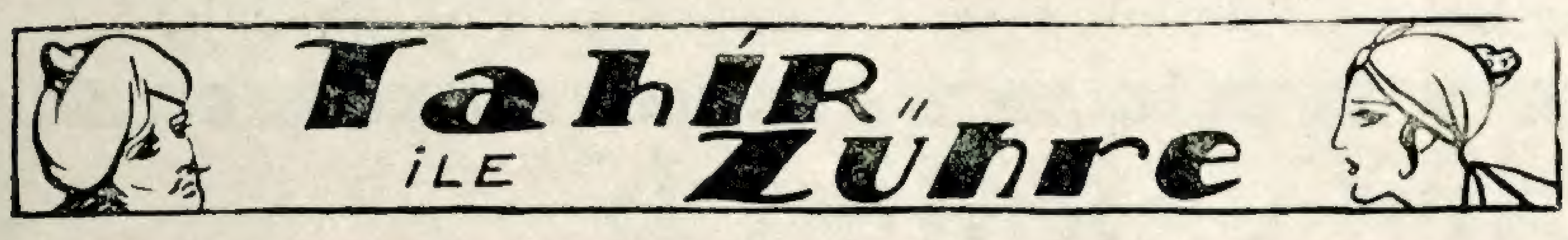

Karagözün tefrikası No. 11 (Her hakkı mahfuzdur)

— Bu bir saz şairi olsa gerek!..

Diye, dinlemeye başladı. Türkünün hitamında dadısına koşup:

— Aman, dadıçığım! şu kervandan bir saz sesi geliyor. Belki tahir'in bulunduğu şehre de uğramıştır, bir haber alırız!...

Diye, o adamı bulup getirmesini rica etti. Dadısı, küçüktenberi kucağında büyüttüğü Zühre'sinin sözünden çıkamıyarak, başını örtüp gitti, "Kel Oğlan„ı mermer köşke getirdi.

Bütün hayatını dağlarda, kervansaraylarda geçirmiş olan fakir delikanlı köşke girdiği zaman şaşırdı. Tavandan yerlere sarkan ipek perdeler, ayaklarının içine gömüldüğü kıymetli halılar onun gözlerini kamaştırmıştı.

Sıkıla, utana geldi, Zühre sultanın karşısında diz çöktü. Uçan kuştan bile medet uman zavallı kız, ona ikramdan sonra:

—Dinledim, pek güzel saz çalıyorsun. Söylediğin başka başka memleketlerin türküleridir. Anlaşılan çok yer dolaştın!

Dedi. Kel Oğlan da:

— Efendim, yirmi yaşındayım. Bu zamana kadar bütün ömrümü şehir, şehir gezmekle geçirdim. Şimdi de, bu gördüğünüz kervan ile Mardine gidiyorum!..

Cevabını verdi.

Zavallı Zühre "Mardin„ sözünü duyar, duymaz kalktı, dolaptan sırmalı bir çepken çıkarıp "Kel Oğlan„a giydirdi. Karnını iyice doyurup, bin tane de altın verdi.

Neye uğradığını şaşıran delikanlı sevincinden deliye dönmüştü. Zühre sultanın ayaklarına kapanıp:

— Aman, efendim! ben bu kadar iltifata lâyık değilim. Buna mukabil size nasıl bir hizmette bulunabilirim?.

Diye, sordu. O zaman Zühre:

— Bu verdiklerim sana helâl ol-

MONOLOK

Hey gidi günler!

Hani bir söz vardır: "Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer!„ derler, benim de her bayram aklıma hayali cihan değen bir gençlik macerası gelir. Nasıl gelmesin ki o zaman henüz on dokuz yaşında idim. Mercan idadisinin son sınıfında idim. Bayramın ikinci günü akşamı İstanbuldaki akrabaları ziyaret

ettikten sonra Hacı Bekir'den bir kutu fıstıklı lâtilokum yaptırdım - Allah rahmet etsin, teyzem onu çok severdi - son Ada vapuruna bindim. İhtiyar hizmetçisile tek başına Heybeliadada oturan teyzeme gittim, hem bayramlaşacak, hem de bir gece misafir kalacaktım. Akşam karanlığında evin kapısını çaldım. Kapıyı hiç tanımadığım bir rum güzeli açtı. Biraz yutkunup şaşaladıktan sonra teyzemi sordum:

— İstanbul'a gitti yarın gelecek! demesin mi? dönmeğe vapur yok, otelde kalacak sinde de değilim! Ne yapayım; diye düşünürken kızcağız imdadıma yetişti.

— Ne düşünüyorsunuz paşam, bu gece burada kalırsınız. Yarın da teyzeniz gelir dedi. Marika - teyzemin yeni hizmetçisinin ismi - çok iyi kalpli bir kızdı. İçeriye girdim. İkimizden başka evde kimse yoktu. Karşılıklı yemek yedik. Hattâ teyzemin ilâçlık konyağından bir kaç kadehte atıştırdık. Yemeğin üstüne Hacı Bekir'in lokumlarını açtım. Güle oynaya birbirimizin ağzından kaparak kutuyu bitirdik, bitirdik amma bizde bittik!... Hey gidi geçmiş günler hey!

Edirne'yi su bastı

Edirne'de iki gün süren lodostan sonra hava yaz gibi ısınmıştı, şiddetli yağmurlar yağmaya başladı, Meriç taştı, Edirne şehri baştan başa su altında kaldı. Şehrin elektrikleri söndü, evler boşaltıldı, Meriç gittikç kabardı. Şimendifer yolu harap oldu. Edirne ile Karaağaç arasındaki erazi tamamile su altında kaldı. Trenler işlemedi. Geçen sefer de fırtınadan büyük zarar gören aziz Edirne'li kardeşlerimize geçmiş olsun deriz.

Olur mu ya?

Şehir sularını evkaf belediyeye devretti. Fakat belediye varidatını da isteyince evkaf, ne varidatı? diyor. Bunda büyük bir haksızlık var. Mademki sular belediyeye devredilmiştir. O halde varidatın da ona verilmesi icap eder. Masrafını belediye yapsın, varidatı belediye alsın bu nasıl olur a efendim!

Aman dikkat!

Eytam ve aramil maaş yoklamaları cüzdanları tebdil ediliyor. Şimdiye kadar bunlar mahalle muhtarları tarafından yapılıp muhassasatı zatiyeye gönderilirdi. Bu işin daha esaslı tetkiki için ilmühaberler dolduktan sonra kaymakama gidecek ve orada tastik edilip muhassesatı zatiyeye gönderilecektir. İşallah kaymakam beyler halka teshilât gösterirler de işleri çabuk görülür.

Temizlik lâzım!

İstanbul belediyesi vesaiti nakliyede temizliğe dikkat edecekmiş. Hay Allah razı olsun! Hakikaten bazı terbiyesiz adamlar tramvayların içine tükürüyorlar, Geçen gün Ortaköyden binen bir yolcu bütün nezlesini tramvayda oturduğu yere döküp gitti.

Halkın sihhatını tehdit eden bu iğrenç hallere nihayet vermeli. Bu nedir yahu!

Dilenciler

Fen, medeniyet sayesinde her şeye çare bulundu. Fakat biz halâ şu dilencileri ortadan kaldırmanın çaresini bulamadık. Geçen gün şehir meclisinde bu mes'ele konuşuldu. Darülaceze müdürü İstanbul'un dilenciler transit merkezi olduğunu söyledi. Bu dilencilerden taşralı olanları memleketlerine, yerli olanlarını darülacezeye gönderip köklerini kurutmanın çaresi yok mu?

İp ucu!

İlk mekteplerin birinde bir muallime hanım talebeye çocuk baktırıyor, Çarşıya öteberi almaya gönderiyormuş. Bu mes'eleyi ehemmiyetle tahkik ediyoruz. Doğru olduğu anlaşılırsa vekâlete bildireceğimiz gibi bu marifetli muallime hanımı karilerimize de tanıtacağız.

sun. Demin Mardin'e gideceğini söyledin. İşte o şehire vardığın zaman benim hesabıma bir iş göreceksin!

Dedi.

Envai yemekler, sırmalı çepken ve hele bin altınla gözleri faltaşı gibi açılan delikanlı:

— İsterseniz uğrunuzda canımı tehlikeye koyarım.

Diyerek, Zühre sultanın şu sözlerini dinlemeğe başladı:

— Sen benim öz vahit kardeşim ol, ne zaman başın sıkıntıya gelirse, sana yardım ederim.

Mardin'e yaklaştığınız zaman uzaktan büyük bir kale görürsun, işte ona "Mardin Kalesi„ derler. Muhafaza eden askerler; etrafından kuş uçurmaz, kervan geçirmezler. Bu kalenin içinde "Tahir„ isminde bir mahkûm vardır. Senin yapacağın iş her ne bahasına olursa olsun, onunla görüşüp selâmımı söylemektir.

Kel Oğlan Zühreden bu emri alır almaz bir dakika durmadan yola koyuldu. Zühre sultanın verdiği paraların bir kısmı ile yağız bir at güzel bir saz almıştı.

Beraber seyahat ettiği kervandan ayrılıp sazı boynuna taktı, beygire atlayıp, dört nala, kayboldu.

Üç gün, üç gece durmadan kamçı vurup bir sabah, şafak sökerken, Mardin'e yaklaştı.

Önüne geniş bir ova çıkmıştı, ileri doğru baktığı zaman, uzakta, burçleri göklere uzanan büyük ve korkunç bir kale gördü. Bunun "Mardin Kalesi„ olduğunu anlayan Kel Oğlan beygirinden atlayıp bir ağacın gölgesine oturdu. Başını iki elleri arasına alıp, düşünmeğe başladı. Kendi kendine:

— Anlaşılan Zühre sultan Tahire âşıktır. Bu kızcağızın çok saf bir kalbi var. Bana ettiği bunca iyiliğe mukabil, ben de ona hiç kimsenin yapamıyacağı bir hizmette bulunmalıyım!...

Diye söyleniyordu. Maksadı bir desise ile Tahir'i zindandan kaçırmaktı.

Yarım saat düşünüp güzel bir pilân yaptı, hemen atına atlayıp, arkasında sırmalı çepkeni, azametli halile civardaki bir köye girdi. Yanında pek çok para olduğu için istediği her şeyi yapabileceğine emindi.

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Menemen Divanı Harbinde

Menemen divanı harbinde beraet eden Abdülhay efendi divanı harp huzurunda sorguda

Kara Gün Dostumuz

Türklerin kara gün dostu Klod Farer cenapları İstanbul'da bir konferans verdi

Lik Maçlarında

Lik maçlarında şimdiye kadar 39 gol yapan Fenerbahçe takımı bu sene de şampiyon olacağa benziyor

Cezasını Gördü

3 liraya tama edip iki kişi öldüren Ordunun Gölköy nahiyesinden Mehmet oğlu Mahmut asıldı

Dilenciler

Emanetin bir türlü ortadan kaldıramadığı Dilencilerden biri köprüde dilenirken

Maçları Seyredenler

Taksim stadyomunda yapılan maçları yağmur altında seyreden ahali

Hediyelerimiz

61 : 202 : Çorap — Çapa Selçuk san'at mektebi sınıf 4 numara 58 Nediha H.

62 : 252 : Havlu — Galata gümrük muhafaza memuru Galip efendi

63 : 280 : Krem — Çarşamba Karamanda Tercüman Yunus mahallesi muhtar İbiş sokak numara 14 Müfide hanım

64 : 23 : Dişfırçası — Kumkapı Balıpaşa yokuşu numara 188 Artin efendi

65 : 34 : Tarak — Sirkeci Ebussuut caddesi numara 53 Manastır'lı A. Halim ef.

66 : 68 : Çay — Fatih Nişanca caddesi numara 34 dükkânda İsmail Hakkı efendi

67 : 43 : Ayna — Edirnekapı Sultan hamam numara 8 Ahmet Hüsnü efendi

68 : 329 : Diş macunu — Kadıköy Yel değirmeni karakol caddesi numara 89 hanede Hüriye H.

69 : 349 : Mendil — Eyüp eski yeni mahalle numara 1 de Cemal efendi

70 : 109 : Kolonya — Unkapanı Nişancası numara [illegible] hanede mümeyiz Hıfzı bey

— Bitmedi —

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası Kumbaralarıdır.

SİNEMA

Edvina But

Sinema yıldızlarından Edvina But, bundan iki sene evveline gelinceye kadar henüz ismi duyulmamış, silik bir şahsiyetti. İlk defa "İnsan Ticareti„ isimdeki filmin tek kadın rolünü deruhte edip Afrika'ya gitti, vahşî ormanların içine girip film çevirdi. Hattâ bu yüzden tehlikeli bir sıtmaya yakalandı. Az kaldı ölüyordu. Fakat bu kadar emek boşa gitmedi, çevirdiği film muvaffak oldu, kendi de yıldızlar meyanınna girdi.

Edvina But henüz pek gençtir. Güzel şarkı söyler. Sesli film artisti olarak istikbali parlak görülmektedir.

Filip Holms

Filip Holms en genç einema artistlerindendir. Son zamanlarda birden bire çok parlayan Filip Holms şimdi en güzel filmlerde başlıca erkek rolü yapmaktadır.

Filp Holms Holivud'un en genç erkek artistlerindendir ve henüz bekârdır.

Paris Venüsü

Matmazel Jaki Paris'in en sevimli dansözlerinden biridir. Şayanı hayret derecede güzel ve mütenasip bir vücuda malik olan bu nefis kadına "Paris Venüsü„ ismi veriliyormuş. Filhakika Jaki eski Yunan âlihesi kadar muntazam ve kusursuz bir vücuda maliktir.

Paris Venüsü güzel vücudunun çok iyi kıymetini bilir ve taravetini muhafaza için hiç bir fedakârlıktan çekinmez. Meselâ vücudunu her gün hususî masajcısına oğdurur ve sütle banyo yapar.

Bu kadar itinaya şaşmamalı. Matmazel Jaki'ye "Paris Venüsü„ gibi parlak bir unvan kazandıran bu güzel vücuda ne kadar fedakârlık edilse yeridir.

Sinema Haberleri

● Amerika'nın "Universal„ fabrikası 1931-1932 müddeti zarfında otuz altı milyon liralık film yapacaktır.

● Almanya'da "1914„ isminde Umumî Harbe dair yeni bir film çevrilmektedir.

● Bir kaç sene evvel ölen meşhur İtalyan hanende Karuero'nun hayatını gösterir bir film çevrilmeğe başlanmıştır. Bu filme meşhur san'atkârın ruhu tecessüm etmiş bir halde görülecektir.

● Güzel Alman yıldızı Marlen Ditrih Amerika'ya gitmiş ve orada film çevirmeğe başlamıştır. Orada ilk çevirdiği "Marokko„ ismindeki film pek büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır. Marlen Ditrih'in Amerika'da Greta Garbo ile bir ayarda tutulması Almanları çok memnun etmiştir.

● Metro - Goldvin Mayer film şirşirketi 1930 senesi zarfında 41 tane film çevirmiştir.

● Türkiye'de "Malek„ ismile tanılan meşhur Amerika'lı komik Bustler Keaton dehşetli zengin bir adamdır. Sinemadan kazandığı para kendisini bir kaç kerre milyoner yapmıştır. Bustler Keaton'un gayet garip bir evi vardır. Bu evin her tarafında elektrikle işleyen gizli makineler vardır. Bu makineler sayesinde bir düymeye basınca odalar değişir; başka başka şekillere girer. Meselâ misafir salonunda koltuklar, kanepeler duvarların içine girer, yerden bir bilârdo masası çıkar ve misafir odası bir bilârdo salonu haline gelir Bustler misafirlerine evinin bu marifetlerini göstermekten çok zevk duyar.

Şikâyetler

Geri gitmeyeceğiz ileri gideceğiz

İsparta gazete bayiimiz bize gönderdiği mektupta diyor ki:

— Posta idaresi Afyon - Dinar arasındaki posta günlerini değiştirdi. Evvelce haftada dört posta gelirken ikiye indirdi. Hem vilâyet, hem fırka merkezi olan kasabamız halkı haftada iki posta gelmesi dolayısile ahvali alemden çok geç haberdar oluyor. 72 bin nüfuslu olan bir vilâyet merkezinin posta gününü ikiye indirmek medeniyet dünyasile alâkasını kesmek demek değil midir? Mektuplarımız geç kalmakta ve gazetelerimiz haftada bir gelmektedir.

Karagöz — Halkı okumaya teşvik ettiğimiz bir sırada muhaberatın bilhassa gazetelerin İsparta'ya geç varması bunun aksine yapılmış bir iş demektir. Müdürü umumî beyin ehemmiyetle nazarı dikkatini celbederiz.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

63 — Vücudumuzun sağlamlığını bozan (içki, tütün, sui istimal) yolunda yapılan eğlenceler, zevk ve sefalı yaşayışlar ihtiyarlık zamanında insanın pek zahmetli olarak fitil fitil burnundan gelir.

64 — İhtiyarlığın en usandırıcı, ezici düşmanları kökleşmiş hastalıklarla fakrü sefalet ve züğürtlüktür.

65 — İhtiyarlıkta rahat ve mesut olmak isterseniz gençlik hastalıkları almamağa, işret etmemeğe, tütün, nargile kullanmamağa, para biriktirmeğe çalışınız.

66 — İhtiyarlık zamanında genç gibi işler gören yaşlılar, gençlik zamanlarında vücutlarındaki kuvvet ve cevherleri idareli, mutedil derecede sarf edenlerdir.

67 — Uyutmak için küçük çocuklara verilen (haşhaş şurubu, haşhaş macunu) çok fenalık verir. Bu gibi çocuklarda sinir bozukluğu, uyuşukluk, abdallık ve ileride çabuk ihtiyarlamak ve vaktinden evvel bunamak husule gelir.

68 — Gerek çocuklarda ve gerek büyüklerde her zamam sürgünlük ilâcı (Amel ilâcı = müshil) kullanmak çok zarar verir. Amel ilâçları alındıkça peklik (kabızlık = inkibaz) artar.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. **20**

Fakat bu hususta fazla acele etmek muhitimin ahvali ruhiyesi üzerine fena tesir yapabilirdi. Onun için münasip bir fırsat çıksın diye bekliyordum.

İşte tam o sırada Balkan'larda Alman casus teşkilâtını idare eden doktor Bodke ile tanıştım. Kumandan Von Lersuer halâ peşimde dolaşmaktan bıkmamıştı. Beni doktor Bodke ile de tanıştıran o oldu. Doktor, kendisile tanıştığımızın ertesi günü beni öğle yemeğine davet etti:

Lenanın ortadan kaybolması bu adamın işlerini bozmuştu. Onun için Lenanın yerini tutacak birini bulmak istiyordu. Gözlerimi yere indirir indirmez yüzüme dik dik baktığını hissediyordum. Her halde bana alıcı gözü ile bakıyordu. Satın almak istediği bir hayvana bakar gibi bakıyordu.

Acaba İngiliz hizmetinde olduğumu biliyor muydu? Her halde benden bu itibarla şüphe etmemesine meydan vermemekliğim lâzımdı. Onun için bana karşı gösterdiği samimiyete kanmış gibi görünerek mümkün mertebe havaî ve manasız davranmağa gayret ettim.

Doktor Bodkenin ziyafetlerine devam etmekle pekçok insan tanıyor, birçok şeyler öğreniyordum. Bu hususta İngiliz bürosuna verdiğim raporlar çok makbule geçti.

Doktor Bodkenin muhitinde bilhassa kadınlar pek boldu. Hepsi de güzeldi. Alman kadınları, Avusturya'lı kadınlar, Macar kadınları... Bunlar ruha nüfuz eden güzelliklerile erkeklerle oyuncak gibi oynuyabilirlerdi.

Bir gün bilhassa dikkatimi celbeden bir kadın gördüm. Çok uzun boylu idi. Boyu belki 1,80 di. Bir erkek kadar kuvvetli olduğu halinden anlaşılıyo du. Güzeldi. Fakat güzelliğinde garip bir sevimsizlik vardı. Zevku sefaya düşkün bir kadın olduğu belli idi.

Bu kadına sonra tesadüf ettim. Ona Amma çok sonra ve onu gayet feci bir vaziyette gördüm. Alman casus teşkilâtına mensup olan bu kadının teşkilâtta numarası H. 21 di.

Fakat asıl ismi ne idi biliyor musunuz?. Meta Hari! Hintli donsöz Meta Hari! Yani "Kan Damlası!„ Meşhur Alman casusu Meta Hari!..

Bir gün gene Doktor Bodke'nin evinde iken başımdan heyecanlı bir vak'a geçti. Sofradan kalkıyorduk. Kahve içmek üzere küçük salona gideceğimiz sırada Doktor Bodke yanıma yaklaştı ve kulağıma nefes nefese şu sözleri fısıldadı.

— Sizi bugün öğleden sonra odamda görmek istiyorum... Sizinle konuşacak şeylerim var!

Başımı kaldırıp hayretle yüzüne baktım. Maksadımı yanlış anlamış gibi görünerek:

— Doktor dedim. Korkarım bana âşık oldunuz. Şayet böyle bir şey varsa insana pek tuhaf ilânı aşk ediyorsunuz doğrusu..

Doktor:

— Hayır, yavrum... dedi. Sizinle bir iş hakkında görüşmek istiyorum.

Ben bütün masumiyetimi takınarak ve gene anlamamış gibi görünerek gülümsedim ve teklifini kabul ettim.

— Peki öyle olsun.. Fakat merak ettim de sırf onun için kabul ediyorum.

Alman casus teşkilâtı ile başbaşa bir randevu bir İngiliz casusu için bulunmaz bir muvaffakiyetti.

Doktor Bodkenin odası istirahat edilecek bir yerden ziyade bir yazıhaneye benziyordu. Beni bir koltuğa oturttu ve ahret suvali gibi uzun uzadıya suvaller sormağa başladı. Arasıra durup beni seyrediyor ve kendini tutamıyormuş gibi:

— Ne yazık! Ne yazık diyordu.

Nihayet ben de kendisine sordum.

— Ne demek istiyorsunuz?.. Yazık olan nedir?..

— Yazık, İngiliz olmanız ne yazık!..

Ben hep anlamamış gibi duruyordum. Biraz daha sabredersem her halde açılacaktı. Nihayet dediğim gibi oldu. Açılmağa karar verdi.

— Mamafi ehemmiyeti yok. İngiliz olsanız bile gene işe yararsınız... Bana bakın, bizimle beraber çalışmak ister misiniz?

— Sizinle çalışmak mı.. Ne gibi...

Suvalime dolayısile cevap verdi.

— Siz altın sever misiniz?... Altın.. Sarı altın!...

Ben kapılmış gibi göründüm. İçimi çekerek:

— Ah, dedim. Altın... Zenginlik...

Gözleri parladı. Beni elde ettiğine kanaat hasıl etmişti. Yanıma yaklaşıp kulağıma:

— Bitmedi —

HASRET KAVUŞTURAN

§ Divriki kazasının küçük Hüseyin mahallesinde Behsili oğullarından Bekir oğlu Kadir imzasile:

— Divriki kazasının imam oğlu mahallesinden Çaltılı oğullarından teyzezadelerim Halil oğlu Mustafa ve Eyüp efendi seferberlikten beri gaiptir.

§ Kasımpaşa'da deniz mektebi ve kursu efradından Mustafa Hilmi oğlu Ali Haydar imzasile:

— Umumî harpte Yafa'dan son mektubunu aldığım kardeşim Bulgaristan muhacirlerinden Mustafa Hilmi oğlu İsmail hakkının hayat ve mematından haber alamıyoruz.

§ İzmir'de orta mektep kapıcısı Mehmet vasıtasile Suna hanım imzasile:

— Kelkit kazasının Baluhot karyesinden hacı oğullarından Ahmet oğlu Musanın gözleri kör olup Erzurum'da bulunduğunu haber aldım. Bilenlerin adresime bildirmelerini insaniyet namına rica ederim.

NELER OLUYOR?

Fransız'ların Alman'lara ısmarladığı bir deniz tayyaresi

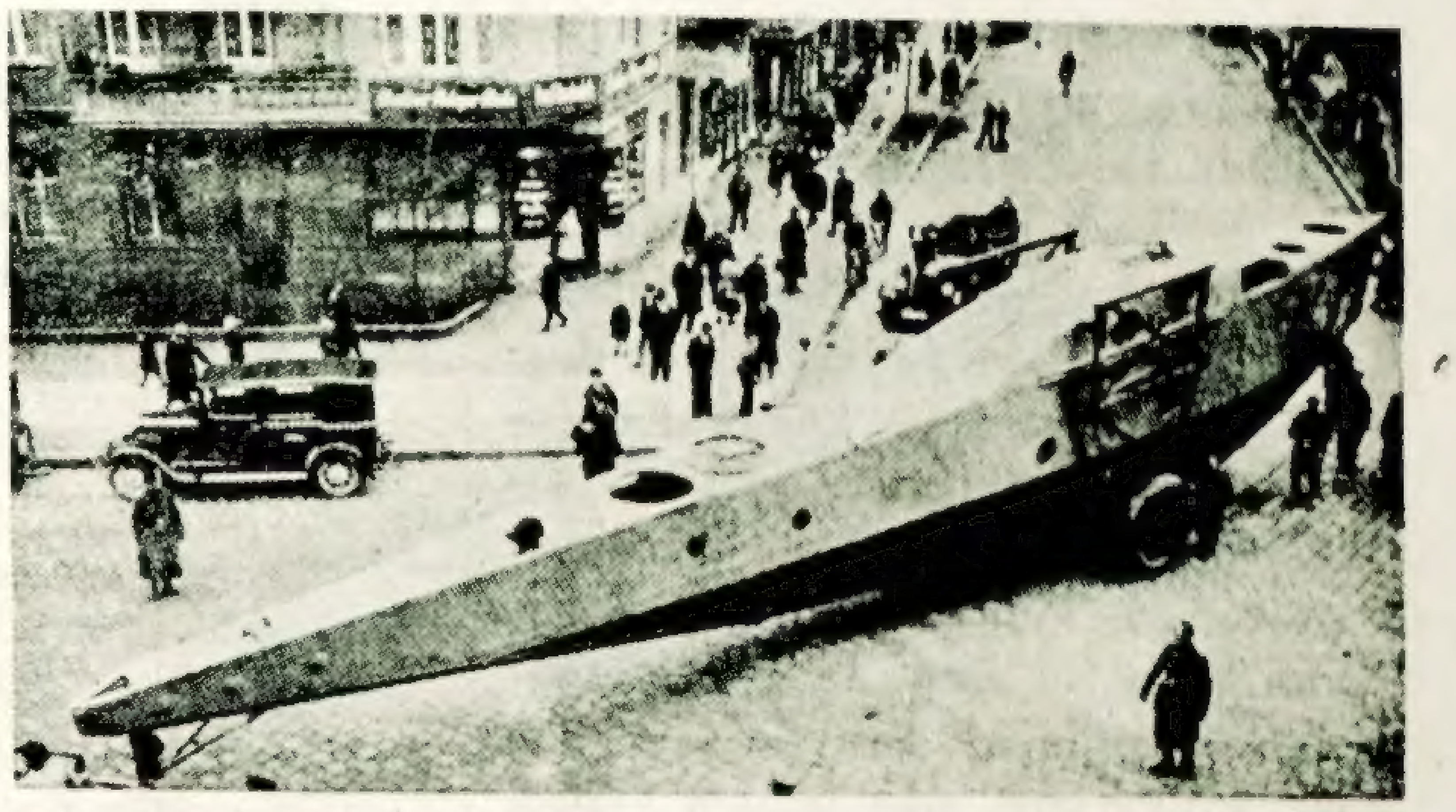

Fransızlar Almanlardan alacaklarına mukabil Berlin'de bir fabrikaya büyük bir deniz tayyaresi ısmarlamışlardır. Bu tayyarenin inşaatı son günlerde bitmiştir. Cenubî Amerika ile Fransa arasında posta seferleri yapacak olan tayyarenin Baltık denizi üzerinde kâin Travenünde denilen mevkide tecrübesi yapılacaktır.

Bu tayyare yeni bir biçimde yapılmıştır. Bilhassa teknenin dibi yüksek ve dar olduğu için inşaata çok dikkat ve itina etmek icap etmiştir.

Bu kocaman uçma makinesisin boyu 40 metro kadardır. Motörünün kuvveti 2.000 beygirdir.

Dercettiğimiz resim Alman tezgâhlarından çıkma bu Fransız tayyaresinin naklini gösteriyor. Hem denizde yüzen, hem havada uçan bu kocaman teknenin sokakta gidişi haylı garip bir manzara alıyor.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Cezair'li Abdülkadir

Cezair mücahitlerinden Emir Abdülkadir, en küçük yaşından itibaren zekâsı ve iktidarı ile sevilmiştir. Fransız'ların Cezair'i zapte kalkışmaları üzerine Abdülkadir 24 yaşında olduğuhalde emir intihap edilerek yerli müdafaanın başına geçti. On bin süvarisi ile Fransız kuvvetlerini bir kaç kerre fena mağlûbiyetlere uğrattı. Fakat bir müddet sonra pederinin vefatı üzerine ziyade müteessir olarak Fransız'larla muahede aktine mecbur oldu. Fransız'lar bu muahede ile Emir'e, Merakeş hududuna kadar geniş bir ölke terkettiler. 1251de Fransız kumandanı Jeneral Terzel'in üzerine yirmi bin süvari ile yürüyerek düşmanı fena halde bozmuş, silâh ve cephanesini zaptederek hepsini kaçırtmıştır.

Bunun üzerine Eransız'lar Cezair'e Dük d'Orleanı göndermişler, o da Arap kabileleri arasına nifak sokarak Abdülkadir'i zafa düşürmek istemişse de Emir ilkinden daha menfaatli bir muahede akdederek muvakkaten silâhı terketmiştir. Fakat bu müddet zarfında boş durmayıp Araplar arasında nifak ve ihtilâf bırakmamış, aynı zamanda Fransız idaresindeki diğer islâmlarla gizlice elbirliği etmiştir. Bu suretle harp 1256 da yeniden patlamıştır. O zaman Cezair'de umumî bir şekil alan kıyam Fransız'ları pek müşkül bir vaziyette bırakmıştı. Abdülkadir daha bir müddet Fransız'ları hırpaladıktan sonra düşmanın adeden faikiyeti ve Müslümanlar arasına nifak girmesi yüzünden taraftarlarile beraberçöle çekildi. Taraftarları da ölünce Fransız'lara teslim oldu. Bunun üzerine bir müddet Fransa'da hapsolundu ise de 3 üncü Napoleon zamanında Türkiye'ye gelmesine müsaade edildi. Evvelâ İstanbul'a sonra Bursa'ya gitti. Oradan Şam'a geçti. 1400 senesinde 77 yaşında olduğu halde Şam civarında vefat etti. Kendisi âlim bir zattı.

HALK SÜTUNU

§ Yedikule'de Narlıkapı caddesinde camcı merhum Bey baba hanesinde Mehmet Sabri efendiye:

— Her tarafta işsizlik var. Sizin gibi faal ve çoluk sahibi adamların yese kapılması doğru değildir. Bu gün bir işporta ile ufak tefek satsanız gündeliğinizi çıkarırsınız. İnsan bu bazen düşer bazen kalkar. Kendinize münasip ufak bir ticaretle geçinmenin yolunu bulunuz.

§ Samatye Narlıkapı caddesinde misafireten mukim sabık Erdek rüştüye muallimlerinden M. Sadık efendiye:

— Siz bu mazeretinizi mensup olduğunuz vekâlete isbat ve kabul ettiremediğinizden dolayı hakkınızda bu kararı vermişler. Başka bir hizmet arayınız.

§ Adana'nın dörtyolunda Ahmet oğlu İbrahim efendiye:

— Diyarıbekir'den gönderdiğiniz acıklı mektubu okuduk. Bu mektubu adliye vekâletine gönderecekdik. Fakat sözleriniz doğru çıkmazsa ve haksızlığınız tebeyyün ederse şimdiki halini de ararsın. Düşün taşın bize cevap ver.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü *Karagözün tefrikası No. 10*

Dediler. Ferit Beyin gözlerinde ırkının asalet ve necabetini fışkırtan bir parlaklık belirdi. Kaşları çatıldı. Heybetleşen sesi ile:

— Türk harp meydanında nasıl ateş kesilen bir kahraman ise kendisine silâhı ile teslim olan düşmanına karşı da o kadar merhamet eden bir insandır. Türk Moskof değildir ki harp esirlerini kessin.. Türk balkanları kana boyayan ve hattâ Sırp, Bulgar hunharları değildir ki kadınları, çocukları ihtiyarları İslâv ırkının yaptğı gibi yaksın, doğrasın, sizin teslim olacağınız Türk milleti esaret hayatınızda size kendi milletinizin baktığından çok iyi bakar. Buna emin olunuz!

Moskof neferleri, Moskof zabiti sandıkları Ferit Beyin bu sözlerine hayret ettiler. Fakat itiraz edemediler.

Ferit Beyin Pilevne kalesinden aldığı işaretli emir üzerine maiyetine şu emri verdi:

— Haydi.. İleri.. Fakat hücum için değil, teslim için.. Hücumda ölüm.. Teslim olmakta hayat var..

Yürüdüler. Neferler silâhlarının namlularını arkaya vermişler, halâ tereddüt ettikleri bu yolda ölüm korkusu ve ölümden kurtuluş duygusu ile yürüyorlardı.

Pilevne kalesinde vaziyeti yalnız Osman Paşa ile erkânı harbiyesi biliyorlardı.

Ferit Beyin bir menfaat tahtında atıldığı bu sergüzeştini Osman Paşa Türk karargâhına duyurmak istemedi.

Zabitlere emir verdi:

— Bir Rus askeri müfrezesi teslim olmağa geliyor. Kıtaatı toplayın. Rus'ların silâhları alındıktan sonra yanlarındaki zabiti çadırıma getirsinler.

Teslim muamelesine bütün karargâhın şahit olmasını emrediyorum.

Bu emir hemen tatbik edildi.

Yirmi beş Moskof neferi, başlarında Moskof küçük zabiti üniformasını taşıyan Ferit Bey olduğu halde Pilevne'den içeri girdi.

Kasabanın geniş meydanının etrafı çepeçevre kıtaat ile çevrilmişti. Bir manga asker yirmi beş Moskof'un silâhlarını alırken bu manzaraya şahit olan Türk askerlerinin hep bir ağızdan (Pilevne) marşı makamında söyledikleri şu harp şarkısı âfakı sarstı:

Kahbe Moskof kesti yolu:
Almak ister İstanbul'u
Pilevne bir toprak kale,
Düşman sarmış.. Sağı solu...

❁ ❁ ❁

Bakın hele balkanlara..
Boyanmış hep al kanlara!..
Benzeyor Türk askerleri,
Ateş saçan volkanlara..

❁ ❁ ❁

Türk'e pusu kurdu Moskof,
Nice yiğit vurdu Moskof
Osman Paşa karşı durur
Almak ister yurdu Moskof.

❁ ❁ ❁

Ağustosta açtı cengi
Görülmemiş daha dengi
Tuna'ya çok kan döküldü
Kıp kırmızı oldu rengi..

Pilevne önünde Moskof cenerallerinden Iskoplef

Silâh teslim merasiminden sonra Moskof neferleri kasabanın ufak bir evinde, esirler garnizonuna sevkedildi.

Bir mülâzim Ferit Beye yaklaştı. Türkün vekarını nasiyesinde taşıyan bu zabit büyük bir necabetle Moskof zabiti zannettiği Ferit Beye kendisini takip etmesini işaretle bildirdi.

Zabit önde, Ferit Bey arkada yürüdüler..

Osman Paşanın çadırına doğru gittiler.

Çadırın içinde ise Pilevne'nin kahraman kumandanı ve erkânı harbiyesi toplanmış, Ferit Beyin getirilmesini bekliyorlardı.

— 13 —

Çadırda

Pilevnenin kahraman kumandanı Gazi Osman Paşa ve erkânı harbiyesini teşkil eden yüksek rütbeli zabitler arkadaşları Ferit Beyin bir an evvel getirilmesini sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Ferit Bey neden bu hileye tevessül etmişti2

Moskof karargâhına nasıl girebilmişti?

Orada neler öğrenmişdi:

Bunları bilmek merakı çadırı dolduran Türk erkânı askeriyesinin hepsinde vardi.

Ferit Bey çadıra girdi.. Ve girer girmez de başındaki Moskof kasketini çıkarıp atarak büyük kumandanın karşısında selâm vaziyeti aldı.

Gözleri, vatan kalesine dönmüş olmaktan mütevellit sevinç yaşları ile dolmuştu.

Osman Paşa:

— Gel oğlum, dedi, gelde sözlerini dinlemeden evvel seni alnından öpeyim. Necip milletimizin her biri senin gibi ayrı ayrı birer kahraman olan zabit ve neferleri var olsun..

Ferit Bey ilerledi. Yürürken adımları sevinçten titreyordu.. Kahraman yürekli erkânı harp zabitine kumandanın bu yüksek iltifatı kâfi bir mükâfattı.

Osman Paşa Ferit Beyin alnından öperken Ferit Bey de Paşanın ellerini elleri ile tutarak ve göz yaşları ile ıslatarak öptü.

Bu hakikaten görülecek ve yürek kabartacak muhteşem manzara idi.

Vatan aşkı, vazife hissi, kahramanlık, asalet..

Her şey bu manzaranın içinde toplanmıştı..

— Bitmedi

Müdürü mes'ul : Orhan Seyfi Matbaai Ebüzziya